

МОН УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
(УНУС)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії УНУС
Олена НЕПОЧАТЕНКО
«13» квітня 2024 р.

ПРОГРАМА

додаєткoвих вступних випробувань
для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня
доктора філософії зі спеціальності
203 Садівництво, плодoовочівництво та виноградарство

Голова предметної комісії

(підпис)

Роман ЯКОВЕНКО

Укладачі: д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри плодівництва і виноградарства Роман ЯКОВЕНКО; д. с.-г. н., професор Володимир ЗАМОРСЬКИЙ (гарант освітньої програми); д. с.-г. н., професор Юрій ЯНОВСЬКИЙ; д. с.-г. н., професор Олена УЛЯНИЧ.

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодівництва, екології та захисту рослин (протокол № 4 від 16 квітня 2024 р.).

Схвалено вченою радою факультету плодівництва, екології та захисту рослин (протокол № 5 від 18 квітня 2024 р.).

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Характеристика змісту програми.....	4
2. Орієнтовний перелік питань для підготовки до фахового іспиту.....	5
3. Критерії оцінювання підготовленості вступників.....	8
4. Список рекомендованої літератури.....	9

ВСТУП

- Програма додаткового вступного випробування призначена для осіб, які вступають до аспірантури Уманського національного університету садівництва зі спеціальності 203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство на основі ступеня магістра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки). Програма додаткового вступного випробування відображає загальне коло кваліфікаційних вимог до теоретичних знань претендентів для вступу до аспірантури в обсязі програми рівня вищої освіти бакалавра. Вступ таких осіб можливий за умови успішного проходження додаткових вступних випробувань.

- Додаткове вступне випробування проводиться у формі співбесіди, має кваліфікаційний характер та передує фаховому вступному випробуванню. Для оцінки загального рівня володіння програмним матеріалом вступнику пропонують чотири питання із нижче наведеного переліку. Основні положення відповіді вступник стисло конспектує письмово на бланку для проведення співбесіди, а потім усно відповідає. За результатами відповіді оцінюється загальний рівень володіння програмним матеріалом і приймається рішення про допуск його до складання вступних фахових випробувань до аспірантури зі спеціальності 203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство.

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

Навчальна дисципліна Плодівництво включає такі розділи, що винесені на фаховий іспит до вступу в аспірантуру:

- Біологічні основи плодівництва.
- Екологія плодових культур.
- Проектування плодових насаджень.
- Закладання плодових насаджень.
- Технології вирощування зерняткових культур.
- Технології вирощування кісточкових плодових культур.
- Технології вирощування ягідних культур.
- Технології вирощування горіхоплідних і малопоширених культур.

Навчальна дисципліна Виноградарство включає такі розділи, що винесені на фаховий іспит до вступу в аспірантуру:

- Біологія виноградної рослини.
- Екологія винограду.
- Ампелографія і селекція винограду.
- Вирощування саджанців винограду.
- Закладання промислового виноградника.
- Догляд за промисловим виноградником.

Навчальна дисципліна Розсадництво включає такі розділи, що винесені на фаховий іспит до вступу в аспірантуру:

- Біологічні основи розмноження плодових і ягідних рослин.
- Організація плодового розсадника.
- Технологія вирощування підщеп плодових культур.
- Технологія вирощування саджанців плодових культур.
- Технологія вирощування саджанців ягідних і малопоширених плодових культур.

2. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

1. Плодівництво, як галузь сільського господарства й складова садівництва.
2. Народногосподарське значення і складові галузі садівництва.
3. Основні тенденції розвитку світового промислового плодівництва.
4. Стан виробництва плодів, ягід і горіхів на Україні.
5. Харчове, технологічне й лікувальне значення продукції плодівництва.
6. Харчове, технологічне й лікувальне значення плодів зерняткових культур.
7. Харчове, технологічне й лікувальне значення плодів кісточкових культур.
8. Харчове, технологічне й лікувальне значення плодів ягідних культур.
9. Харчове, технологічне й лікувальне значення плодів горіхоплідних культур.
10. Походження, класифікація та географічне розміщення плодових, ягідних і горіхоплідних культур.
11. Походження, класифікація та географічне розміщення ягідних культур.
12. Походження, класифікація та географічне розміщення горіхоплідних культур.
13. Будова плодів зерняткових культур.
14. Будова плодів кісточкових культур.
15. Будова плодів ягідних культур.
16. Будова плодів горіхоплідних культур.
17. Будова дерева.
18. Будова куща.
19. Підщепи для яблуні.
20. Підщепи для груші.
21. Підщепи для черешні.
22. Підщепи для вишні.
23. Підщепи для сливи і аличі.
24. Підщепи для абрикоса.
25. Способи окулірування.
26. Способи щеплення.
27. Основні роботи в другому полі плодового розсадника.
28. Основні роботи в третьому полі плодового розсадника.
29. Зимове щеплення.
30. Прикопування і сортування саджанців.
31. Прискорені способи вирощування саджанців.
32. Вирощування саджанців малини.
33. Вирощування саджанців смородини.
34. Вирощування розсади суниці.
35. Вирощування саджанців ожини.
36. Вирощування саджанців лохини.

37. Організація території саду.
38. Підбір порід і сортів
39. Площі живлення дерев яблуні і груші в насадженнях різних типів.
40. Площі живлення сливи, вишні, абрикоса.
41. Розміщення сортів у кварталі.
42. Способи розбивки площі під сад.
43. Утримання ґрунту в молодих садах.
44. Утримання ґрунту в плодоносних садах.
45. Обробіток ґрунту в саду.
46. Органо-мінеральна та мінеральна системи удобрення.
47. Норми добрив в інтенсивних садах.
48. Способи і строки внесення добрив у садах.
49. Позакореневе підживлення.
50. Значення зрошення.
51. Краплинне зрошування.
52. Завдання і значення формування та обрізування.
53. Залежність освітлення, інтенсивності фотосинтезу від форми крони та конструкції насаджень.
54. Способи формування крони.
55. Способи і строки обрізування дерев.
56. Види обрізування крон.
57. Основні типи мало об'ємних крон в інтенсивних садах.
58. Формування крон залежно від породи, сорту, підщепи.
59. Обрізування крони залежно від вікового періоду.
60. Особливості обрізування крон зерняткових порід.
61. Особливості обрізування крон кісточкових порід.
62. Омолоджувальне обрізування плодкових дерев.
63. Механізація обрізування.
64. Інвентаризація плодкових насаджень.
65. Дозрівання плодів у зерняткових порід.
66. Дозрівання плодів у кісточкових порід.
67. Визначення очікуваного урожаю.
68. Строки збирання плодів.
69. Організація збирання плодів.
70. Тара для збирання плодів.
71. Види тари для фасування й пакування плодів.
72. Сортування плодів зерняткових порід.
73. Механізація товарної обробки плодів.
74. Біологічні особливості малини.
75. Організація території під кущові ягідники.
76. Організація території під насадження суниці.
77. Системи розміщення кущових ягідників.
78. Системи розміщення суниць на плантації.
79. Строки і способи садіння суниць.
80. Строки і способи садіння кущових ягідників.

81. Догляд за насадженнями суниць.
82. Догляд за насадженнями кущових ягідників.
83. Формування кущів смородини і агрусу.
84. Обрізування малини.
85. Обрізування смородини.
86. Обрізування порічок і агрусу.
87. Збирання врожаю суниць.
88. Збирання врожаю смородини, агрусу, порічок.
89. Збирання врожаю малини.
90. Удобрення насаджень винограду.
91. Районовані сорти агрусу, малини.
92. Біологічні особливості волоського горіха.
93. Біологічні особливості фундука.
94. Формування й обрізування виноградних кущів.
95. Розмноження горіхоплідних.
96. Вибір місця під горіхоплідні.
97. Системи розміщення горіхоплідних.
98. Строки і способи садіння горіхоплідних.
99. Догляд за насадженнями горіхоплідних.
100. Районовані та перспективні сорти горіхоплідних.
101. Обрізування горіхоплідних.
102. Збирання урожаю горіхоплідних.
103. Значення обліпихи та райони поширення.
104. Закладання промислового виноградника.
105. Закладання насаджень обліпихи та догляд за ними.
106. Особливості обрізування виноградних кущів.
107. Вимоги чорноплідної горобини до умов вирощування.
108. Нові досягнення в проектуванні насаджень і технології вирощування винограду.
109. Екологія винограду.
110. Зрошення виноградників.
111. Види мінеральних добрив, які використовуються в плодівництві.
112. Види органічних добрив, які використовуються в плодівництві.
113. Добрива для позакореневого підживлення плодових культур.
114. Добрива для позакореневого підживлення ягідних культур.
115. Амπεлографія і селекція винограду.
116. Збирання урожаю винограду столових сортів.
117. Реконструкція плодоносного виноградника.
118. Операції з зеленими органами виноградного куща.
119. Зрошення насаджень винограду.
120. Заходи покращення якості винограду.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

Додаткове вступне випробування має кваліфікаційний характер та передує іспиту з іноземної мови та фаховому вступному випробуванню. Додаткове вступне випробування оцінюється за двобальною шкалою - склав/не склав. Для успішного складання додаткового вступного випробування і допуску до фахового вступного випробування вступник повинен продемонструвати розуміння основних положень питань програми та правильно відповісти не менш, як на 2 питання. У випадку, якщо вступник не склав додаткове вступне випробування, він не допускається до складання фахового вступного випробування та вступного іспиту з іноземної мови і втрачає право брати участь у конкурсному відборі.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Виноградарство / М.О. Дудник, М.М. Коваль, І.М. Козар та ін., За ред. М.О. Дудника. К.: Арістей, 2008. 332 с.
2. Вітчизняні технології виробництва, зберігання та переробки плодів і ягід в Україні / І.В. Гриник, І.К. Омельченко, О.М. Литовченко та ін.. К.:Преса України, 2012. 118 с.
3. Грицаєнко А.О. Плодівництво. К.: Урожай, 2000. С. 429 с.
4. Куян В.Г. Плодівництво. К.: Аграрна наука, 1998. 468 с.
5. Кондратенко Т.Є. Сорти яблуні для промислових і аматорських садів України. К.: Манускрипт, 2010. 400 с.
6. Заморський В.В., Яковенко Р.В., Яковенко О.В. та ін. Плодівництво: Посібник - Умань: Світ, 2019. 414 с
7. Копитко П.Г. Удобрення плодових і ягідних культур. К.: Вища школа, 2001. 205 с.
8. Куян В.Г. Спеціальне плодівництво. К.: Світ, 2004. 462 с.
9. Помологія: Яблуня / Кондратенко П.В., Кондратенко Т.Є, Бабіна Р.Д. та ін.. Вінниця: Нілан ЛТД, 2013. 624 с.
10. Мельник О.В. Формування й обрізування інтенсивних насаджень яблуні (сливи, вишні, черешні, абрикоса, персика, кущових ягідників). Новини садівництва. Спеціальні випуски. 2002-2010 рр.
11. Мельник О.В. Вирощування саджанців «кніп-баум». Новини садівництва. Спеціальний випуск. 2009. 50 с.
12. Мельник О.В. Захист яблуні від шкідників, хвороб і бур'янів. Новини садівництва. Спеціальний випуск. 2010. 44 с.
13. Мельник О., Стрейф А. Догляд за садом голландського типу. Новини садівництва. Спеціальний випуск. 2001, №6 (32). 60 с.
14. Мельник О., Стрейф А., Ріпамельник В. Закладання саду голландського Типу. Новини садівництва. Спеціальний випуск. 2000. № 4 (24). 45 с.
15. Сіленко В.О. Сучасні агротехнології у садівництві / Практикум. Вінниця: Нілан ЛТД, 2014. 148 с.
16. Чиж О.Д., Власов В.І., Фільов В.В. Агробіологічні основи вирощування саджанців плодових культур. К.: Преса України, 2010. 111 с.
17. Чиж О.Д., Фільов В.Ф., Гаврилюк О.М, Чухіль С.М. Інтенсивні сади яблуні. К.: Аграрна наука, 2008. 224 с.
18. Вісник Уманського національного університету садівництва.
- 19.Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва.
20. Новини садівництва - науково-виробничий журнал.
21. Садівництво. Збірник наукових праць Інституту садівництва НААНУ.
22. Journal of Horticultural Research - науковий журнал.
23. Szkolkarstwo - науково-виробничий журнал.
24. Sad - науково-виробничий журнал.